

**Protokół ze spotkania przedstawicieli Podgrupy Roboczej
ds. zmian ustawowych w zakresie ochrony powietrza
funkcjonującej w ramach Sieci „Partnerstwo : Środowisko dla Rozwoju”
24-25 maja 2012 r.**

które odbyło się w dniach 24-25 maja 2012 roku w Krakowie

Powitanie uczestników spotkania i przedstawienie programu spotkania:

Spotkaniu przewodzili: Pan Piotr Łyczko (Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przewodniczący Podgrupy ds. zmian ustawowych w ochronie powietrza), Pan Roman Głaz (Ministerstwo Środowiska, Przewodniczący GR Ochrona Powietrza i Energetyka).

Słowo wstępne wygłosiła Pani Karolina Laszczak (Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego).

1. Omówienie celu i tematyki spotkania oraz planu dalszych działań związanych z wypracowanym zakresem zmian przepisów: Piotr Łyczko (Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przewodniczący Podgrupy ds. zmian ustawowych w ochronie powietrza)

P. Łyczko przedstawił cel pracy podgrupy, która będzie koncentrowała się na wypracowaniu koncepcji w zakresie:

- identyfikacji problemów w zakresie ochrony powietrza,
  - przygotowaniu założeń zmian przepisów, które wyeliminują występujące bariery prawne i ułatwią wdrażania programów ochrony powietrza
  - przygotowaniu założeń i zleceniu ekspertyzy prawnej dot. ustaw i rozporządzeń wdrażających wypracowaną koncepcję zmian
  - zlecenie oszacowania kosztów (w tym kosztów pośrednich) wdrożenia proponowanych zmian oraz kosztów zaniechania zmian,
  - wypracowanie koncepcji zmian prawnych, które:
    - umożliwią skuteczną realizację programów ochrony powietrza,
    - doprowadzą do osiągnięcia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w powietrzu.
  - przeprowadzenie działań lobbingowych związanych z wdrożeniem przygotowanych propozycji zmian ustawowych prowadzonych za pośrednictwem: Ministerstwa Środowiska, Związku Województw i Konwentu, Marszałków, Posłów i Senatorów, organizacji społecznych i mediów.
- W trakcie dyskusji członkowie podgrupy podkreślali fakt, że propozycje zmian prawnych powinny być:

- realne do wprowadzenia,
- przynoszące wymierny efekt,
- możliwe do kontroli i egzekwowania,
- spójne z przepisami z innych dziedzin.

2. Wystąpienie Pani Ewy Olszowskiej-Dej (Urząd Miasta Krakowa) dot. doświadczeń z udzielania dofinansowania do wymiany kotłów oraz kontroli spalania odpadów

W trakcie wystąpienia przedstawione zostały doświadczenia Urzędu Miasta Krakowa z realizacji POP dla aglomeracji krakowskiej oraz problemy im towarzyszące.

Wśród głównych problemów wskazano, że:

- środki finansowe mogą być przekazywane dopiero po podpisaniu umowy,
  - brak zapisu o możliwości przekazywania środków po jakimś czasie od zmiany sposobu ogrzewania,
  - brak możliwości wykorzystywania środków finansowych przeznaczonych na działania związane ochroną powietrza w kolejnych latach, jeżeli nie zostały w pełni wykorzystane w bieżącym roku.
- Wystąpienie Pani E. Olszowskiej-Dej było podstawą do dyskusji na temat propozycji zmian w zakresie udzielania dofinansowania do wymiany kotłów.

Wśród propozycji uczestnicy zgłaszali następujące propozycje zmian:

- wskazanie ustawowego obowiązku przygotowania i realizacji programów ograniczania niskiej emisji przez gminy, w których program ochrony powietrza stwierdza przekroczenia poziomów dopuszczalnych zanieczyszczeń, dla których jednym z głównych źródeł jest niska emisja,
- umożliwienie składania wniosku o udzielenie dotacji po wykonaniu zadania
- kontrolę spalania odpadów, a w tym doprecyzowanie możliwości kontroli osób indywidualnych przez upoważnionych pracowników urzędów gmin.

Jako główne problemy umożliwiające wprowadzenie ww. rozwiązań wymieniono:

- brak odpowiednich zapisów prawa dotyczących programów niskiej emisji,
- brak odpowiedniej edukacji w zakresie ochrony powietrza,
- brak odpowiednich służb kontrolnych takich jak np. policja ekologiczna.

3. Wystąpienie Pana Jerzego Ziory (Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego) dot. roli planowania przestrzennego

W trakcie swojego wystąpienia P. Ziory omówił i uszczegółowił propozycję zmian w zakresie planowania przestrzennego, między innymi:

- wprowadzenie obowiązku opracowania miejskich planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) dla obszarów przekroczeń wskazanych w programach ochrony powietrza,
- sposobie egzekwowania obowiązku opracowania mpzp,
- wprowadzenia obowiązku uwzględnienia w mpzp zapisów programów ochrony powietrza oraz planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- wprowadzenie obowiązku wskazania w mpzp dopuszczalnych rodzajów ogrzewania budynków dla danego obszaru,
- stworzenia generalnego obowiązku podłączenia do sieci ciepłownicze, gdy jest to technicznie możliwe przy racjonalnych kosztach,
- stworzenie możliwości wskazania w mpzp obowiązku podłączania budynków z danego obszaru do sieci ciepłowniczej.

P. Ziara przedstawił również propozycję zmian w zakresie planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Wśród głównych zmian wymienił:

- wprowadzenie sankcji dla gmin za brak opracowania założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe
- wprowadzenie obowiązku uzgadniania przez zarząd województwa projektów założeń do planów ze względu na zgodność z programami ochrony powietrza
- wprowadzenie obowiązku opracowania wojewódzkich planów energetycznych, z którymi musiałyby być zgodne założenia i plany gminne

Zwrócił również uwagę na potrzebę wypracowania nowych rozwiązań prawnych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na:

- sformułowanie nowego podejścia do indywidualnych źródeł ciepła, opartego o tezę, że decyzja o wyborze urządzenia grzewczego i paliwa w nim stosowanego nie jest wyłącznie prywatnym problemem właściciela obiektu.
- konieczność bilansowania indywidualnych oszczędności z tytułu spalania najgorszej jakości paliw, z odpadami włącznie, w domowych piecach i kotłach.
- potrzebę wzmocnienia narzędzi ekonomicznych wspomagających procesy modernizacji indywidualnych źródeł ciepła, rozbudowy systemów zaopatrzenia sieciowego oraz ich utrzymania.
- określenie standardowych narzędzi dla modelowania procesów rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, z wykorzystaniem rzeczywistych danych wejściowych oraz danych z pomiarów – umożliwiających właściwe wyznaczenie stref zanieczyszczeń.

P. Ziara wskazała, iż wymagane zmiany prawne powinny zostać wprowadzone w następujących obszarach:

- Prawo energetyczne (brak korelacji między polityką energetyczną państwa i polityką energetyczną gmin)
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (brak spójności dokumentów planistycznych)
- we wdrażaniu dyrektywy IED i ETS (dotyczące emisji CO₂ i gazów cieplarnianych)
- ustawy samorządowe
- POŚ
- Ustawa o systemie monitorowania i kontroli jakości paliw

W trakcie dyskusji podkreślano, że proces legislacyjny mający na celu wprowadzenie nowych zapisów do ustaw jest bardzo długotrwały, dlatego też padła propozycja wprowadzenia zmian jako poprawki poselskie wraz z wykazaniem efektu ekonomiczno – ekologicznego.

4. Wystąpienie Pani Krystyny Kubicy (Politechnika Śląska) dot. standardów emisyjnych dla kotłów małej mocy i parametrów jakościowych paliw stałych

P. Kubica omówiła propozycję zmian w zakresie urządzeń grzewczych, poprzez:

- wprowadzenie standardów emisji dla kotłów małej mocy poniżej 1MW
- zmianie sposobu kontroli i egzekwowania dotrzymywania przez mieszkańców standardów emisyjnych dla kotłów
- powiązanie kontroli dotrzymywania standardów emisji z obowiązkowymi przeglądami kotłów wynikającymi z dyrektywy o efektywności energetycznej budynków
- nałożenia obowiązku zamieszczania informacji o sposobie ogrzewania obiektu w zawiadomieniu o zakończeniu budowy obiektu budowlanego
- wyeksponowanie obowiązku realizacji obiektu budowlanego w odniesieniu do sposobu ogrzewania w zgodności z udzielonym pozwoleniem na budowę

Dodatkowo omówiła również propozycję zmian w zakresie jakości paliw stałych, które dotyczą między innymi:

- wprowadzenia minimalnych wymagań jakościowych paliw stałych dopuszczonych do obrotu i sprzedaży
- sposobu kontroli i egzekwowania dotrzymywania wymagań jakościowych paliw stałych

Wystąpienie P. Kubicy było podstawą do dyskusji, w sprawie możliwości wprowadzenia zmian w zakresie opłacalności stosowania paliw niskoemisyjnych, między innymi poprzez:

- uzależnienie wysokości akcyzy na paliwa od rodzaju odbiorcy końcowego oraz od wielkości zanieczyszczeń emitowanych ze spalania paliw,
- wprowadzeniu podatku od paliw zależny od wielkości zanieczyszczeń emitowanych ze spalania paliw,
- sposobu pobierania podatku (od producentów / sprzedawców / użytkowników)
- wprowadzeniu możliwości dofinansowania kosztów eksploatacyjnych ogrzewania
- doprecyzowaniu kryteriów przyznawania dofinansowania kosztów eksploatacyjnych (np. dochodowe, miejsca zamieszkania, itp.)
- brak stosownych uregulowań prawnych dla kotłów poniżej 1 MW.

Dyskutowano również nad potrzebą stworzenia odpowiedniej promocji i dofinansowania ekoznaków czy też certyfikacji kotłów, popularnych w innych krajach europejskich takich jak Austria czy Szwajcaria

5. Wystąpienie Pana Dariusza Kraszewskiego (Stowarzyszenie Zielone Mazowsze) dot. ograniczenia emisji liniowej na przykładzie Niemiec, Wielkiej Brytanii, Szwecji czy Polski.

P. Kraszewski omówił propozycję zmian w zakresie emisji liniowej, poprzez wprowadzenie między innymi:

- możliwości ustanowienia strefy ograniczonej emisji komunikacyjnej
- stworzenie sposobu organizacji funkcjonowania stref i potwierdzenia spełnienia norm emisji
- kontrolę i egzekwowanie przestrzegania ograniczeń wjazdu do miasta
- wprowadzenie opłaty kongestyjnej za wjazd samochodem do centrum
- stworzenie sposobu pobierania opłat i kontrola ich uiszczania
- stworzenie obowiązku regularnego, mokrego czyszczenia dróg na obszarach wskazanych w programach ochrony powietrza
- stworzenie sposobu kontrolowania i egzekwowania obowiązku regularnego mokrego czyszczenia dróg

Aby ograniczyć niską emisję w miastach zaleca się:

- wprowadzenie do ustawy o drogach publicznych zapisów umożliwiających tworzenie Stref Niskiej Emisji.
- wprowadzenie do ustawy o drogach publicznych zapisów umożliwiających ograniczenie wjazdu pojazdów ciężarowych nie spełniających określonych norm ekologicznych.

-wprowadzenie do ustawy o drogach publicznych zapisów umożliwiających wdrożenie systemu opłat za wjazd do centrum (art. 13.).

-zwiększenie górnej granicy opłat za parkowanie.

Niestety jak podkreślono w chwili obecnej w polskim prawie brak jest stosownych unormowań prawnych, aby takie działania zostały wprowadzone.

6. Wystąpienie Pana Wojciecha Główkowskiego (Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego) dot. kompensacji emisji.

P. Główkowski omówił niezbędne propozycje zmian w zakresie emisji punktowej dotyczące min.:

- wprowadzenia obowiązku przeprowadzania kompensacji na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji ,
- określenia obszarów występowania przekroczeń i wielkości kompensacji,
- zapewnienia zgodności decyzji środowiskowych, pozwoleń zintegrowanych i pozwoleń na emisję z programem ochrony powietrza.

Podsumowanie spotkania.

Podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie:

- wprowadzenia stref ograniczonej emisji komunikacyjnej jako odrębnego instrumentu prawnego poprzez zmiany w obowiązujących przepisach,
- wprowadzenie zmiany zapisów ustawy POŚ w zakresie wprowadzenia obowiązku uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w strefach, w których stwierdzono przekroczenia standardów jakości powietrza,
- ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko instalacji i urządzeń do spalania paliw o małej mocy poprzez wprowadzenie standardów oraz narzędzi wymuszających do stosowania ich przez producentów tego typu urządzeń.

SEKRETARIAT SIECI
Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju
ul. Stawki 2, piętro IX, 00-193 Warszawa
e-mail: sekretariat_sieci@gdos.gov.pl
tel. 22 660 60 57

23.07.2012